

Norsk Folkehjelp

Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Colombia
Norsk Jernbaneforbund
Statusrapport 2019

TUSEN TAKK FOR SOLIDARITETS-SAMARBEIDET

Norsk Folkehjelps slagord er solidaritet i praksis. Å ha en samarbeidspartner som Norsk Jernbaneforbund (NJF), som bygger på de samme verdiene som oss, er viktig for å kunne nå de målene vi setter oss og for å motivere oss til å gjøre et godt arbeid. Vi er stolt av og setter stor pris på det langsiktige samarbeidet med NJF.

Gjennom samarbeidsavtalen (2017–2020) bidrar forbundet til vårt Norad-støttede utviklingsarbeid og arbeidet med å rydde miner i Colombia. I samarbeidet er det særlig fokus på urfolksrettigheter og jordfordeling for å inkludere folk på landsbygda. Det er disse som er hardest rammet av konflikten i den pågående fredsprosessen. Også støtten til minearbeidet kommer folk på landsbygda til gode når de kan ferdes fritt og jorda kan dyrkes igjen.

NJFs støtte til det som er store utfordringer etter over 50 år med væpnede konflikter utløser nye midler fra Norad, og sammen står vi så mye sterkere i dette viktige arbeidet. Konflikten har ført til at hjemmelagde landminer er spredt over hele 40 prosent av landet. Kjernen i konflikten er de enorme forskjellene mellom rike og fattige. I dag eier under én prosent av befolkningen over 60 prosent av jordbruksområdene. Skal freden bli langvarig, må de fattige bøndene, afro-colombianerne og urfolket bli hørt.

Det at stadig flere organiserer seg og mobiliserer for å bli inkludert i prosessene knyttet til fredsbygging og landets framtid, er med på å styrke lokaldemokratiet for de mest sårbare gruppene. Dette er noe vi har jobbet med lenge, og som vi ser gode resultater av. I tillegg har forbundet med sine foreninger og medlemmer bidratt med økonomisk støtte til både Colombia og andre av våre prosjekter. Vi takker Norsk Jernbaneforbund for solidariteten og engasjementet, og ser fram til videre samarbeid.

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 200 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 40 land.

NORSK FOLKEHJELP I COLOMBIA

Dagens Colombia er fortsatt svært preget av den over 50 år lange væpnede konflikten mellom militæret, geriljaen og paramilitære grupper. Konflikten førte til flere hundre tusen drepte, sju millioner internt fordrevne flyktninger, forsvinninger, massakrer og seksualisert vold. Til tross for landets etablerte demokratiske institusjoner og en pågående fredsprosess er fagforeninger, urfolks- og menneskerettighetsorganisasjoner, studentgrupper og kvinneorganisasjoner fortsatt under press, og deres tillitsvalgte utsettes forfølgelse, tortur og drap.

En fredsavtale mellom regjeringen og den venstreorienterte geriljaen FARC ble signert høsten 2016, og ble belønnet med

Nobels fredspris samme år, men det er enklere å signere en avtale enn å skape varig fred og en mer rettferdig fordeling av makt og ressurser. I 2018 var det presidentvalg, og høyrekandidaten Ivan Duque vant. Høyresida ønsker å reversere deler av fredsavtalen, og flere av prosessene har stoppet opp.

Utfordringene i Colombia står i kø. Mektinge krefter er kritisk til fredsprosessen og integrering av geriljasoldater i politikk og samfunn, og til jordfordeling. De siste årene har sivilsamfunnsorganisasjonene mobilisert bredt, både i byene og på landsbygda. De har engasjert seg i fredsprosessen og i hvilken retning utviklingen i Colombia skal ta. Bonde- og urfolksorganisasjonene har

blant annet stilt krav om økte investeringer på landsbygda, styrking av selvråderetten for urfolk og afro-colombianere, utstedelser av gruvekonsesjoner og tilrettelegging for politisk deltakelse.

Norsk Folkehjelp har vært engasjert i Colombia siden 2004. Vår partner siden oppstarten er den nasjonale urfolksorganisasjonen ONIC. Siden fredsprosessen startet i 2012 har programmet blitt utvidet, og inkluderer nå fem samarbeidspartnere som representerer urfolk, afro-colombianere og bønder. Fra høsten 2017 har Norsk Folkehjelp også, som et ledd i fredsavtalen, ryddet miner og eksplosiver gjennom vårt humanitære mineprogram.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp

Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen

Foto: Norsk Folkehjelp | **Trykk:** LO Media

POLITISK OPPLÆRING GIR GODE RESULTATER

Den væpnede konflikten i Colombia har gått verst ut over urbefolkningen, som har blitt utsatt for tvangs-flytting, landokkupasjon, seksuell vold og drap. Mange unge har blitt tvangsrekruttert til væpnede grupper.

Politisk opplæring er en av ONICs hovedstrategier for å styrke sine medlemsorganisasjoner. Siden 2005 har den største urfolksorganisasjonen i Colombia drevet en egen skole for politisk utdanning – EFIN. Kursene avholdes vanligvis ute i lokalsamfunnene og utformes ut fra det de lokale organisasjonene trenger mest, som informasjon om urfolks og kvinners rettigheter og forebygging av vold mot kvinner.

Kursene varer fra fem til femten dager – to til fem ganger i året. For å øke effekten av arbeidet, konsentrerer EFIN støtten om noen få organisasjoner av gangen. Fra 2016 til 2018 ga EFIN opplæring til 1158 personer (463 menn) i ONICs medlemsorganisasjoner i fire regioner. Tre av dem er i avsidesliggende områder som er sterkt preget av den væpnede konflikten.

STOPPER TVANGSREKRUTTERING

Den økende volden i Chocó-regionen påvirker i stor grad urfolk som er organisert i CAMIZBA. Siden demobiliseringen av motstandsbevegelsen FARC-EP etter fredsforhandlingene i 2016, har ELN-geriljaen og paramilitære grupper kjempet om kontrollen over området. Politisk opplæring har hjulpet CAMIZBA til å konfrontere de væpnede gruppene og få dem til å stoppe tvangsrekrutteringen av ungdom. De har også mobilisert for å få staten til å ta ansvar for situasjonen.

CAMIZBA og andre regionale organisasjoner marsjerte til Bogotá i 2017 og 2018. Den siste mobiliseringen ble omtalt i nasjonale medier, og den førte til en avtale med staten om sikkerhetstiltak for å forhindre drap, utplassering av landminer og at væpnede grupper tar kontroll over områder i regionen.

URFOLKSLEDERE DREPT

Den væpnede konflikten har også fått alvorlige følger for urbefolkningen i Amazonas. Det er en veldig isolert og kulturelt mangfoldig region, med liten organisering. EFIN gjennomførte politisk opplæring for coreguajefolket i organisasjonen CRIOMC i Caquetá og for kvinner i ATICOYA, som representerer tre urfolksgrupper i Amazonas.

På grunn av den væpnede konflikten ble coreguajefolkets tilværelse og livsstil truet og ødelagt. I 1997 drepte FARC-EP-geriljaen ni av deres ledere. Massakren og den etterfølgende stillheten om hendelsen svekket dem alvorlig. EFIN gjennomførte fem samlinger med politisk opplæring i 2017, og nå er en ny generasjon unge ledere på frammarsj.

KVINNER KREVER ENDRING

I ATICOYA førte den politiske opplæringen til en oppblomstring i organisasjonen, spesielt for kvinnene. Verken myndigheter eller urfolksorganisasjoner har tidligere vist noen interesse for å befatte seg med kvinners rettigheter. Disse isolerte lokalsamfunnene i Amazonas, som ligger der grensene til Brasil, Peru og Colombia møtes,

har store utfordringer med menneskesmugling. Tre kvinner som tidligere hadde deltatt på EFINs kurs andre steder, insisterte på at EFIN også måtte holde kurs for ATICOYA.

Da EFIN startet opplæringen, brukte de lang tid på å oppnå tillit. Etter hvert begynte kvinnene å snakke om seksuell vold og vold i familien. De kunne også fortelle om barneprostitusjon. Opplæringen satte mot i kvinnene og oppmuntret dem til å bli ledere og tenke på å stille i lokalvalgene. Hvert av de 22 lokalsamfunnene som deltok valgte en kvinne som koordinator. Kvinnene krevde endring, og oppnådde at den offentlige anklagerens kontor i hovedstaden Leticia etablerte et underkontor som kan følge opp anklager om seksuell vold og vold i hjemmet.

TRYGGERE HVERDAG NÅR MINENE FJERNES

Colombia er et av verdens mest minebelagte land, og det ligger miner i 31 av landets 32 regioner. Etter tidligere å ha ryddet miner i Meta og Antioquia gjør Norsk Folkehjelp nå en innsats i fylket Caqueta sør i landet, nær Amazonas. Caqueta var et av FARCs hovedseter under borgerkrigen, og det foregikk svært voldelige kamphandlinger her. Norsk Folkehjelp skal rydde 122 984 kvm fordelt på 14 områder. Tre av dem er ferdigryddet, tre er i arbeid og åtte er foreløpig ikke påbegynt.

Programmet i Caqueta har 116 ansatte (30 prosent kvinner), seks minehunder og fire maskiner som gjør områdene tilgjengelig for manuelle mineryddere og minehunder. Selv om det så langt er funnet få miner i Caqueta, er det likevel viktig for lokalbefolkningen å få visshet om at de kan ta i bruk landområder uten fare for liv og helse. Et av områdene tilhører en skole, og skal brukes av barna til dyrking av grønnsaker.

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

I Colombia er det tre massebevegelser som mobiliserer sivilsamfunnet. Det er **Patriotic March** som tradisjonelt er knyttet opp mot FARC, **Peoples Congress** som representerer organisasjoner med kvinner, afro-colombianere, bønder og fagforeninger, og den nasjonale urfolksorganisasjonen **ONIC**.

ANZORC (National Association of Peasant Reserve Zones) samler over 50 lokale bondeorganisasjoner som har fått egne områder reservert for fattige småbønder. ANZORC jobber for en bedre jordfordeling, en mer rettferdig offentlig jordbrukspolitikk og et bærekraftig miljø. ANZORC er tilknyttet massebevegelsen Patriotic March, og har vært NFs partner siden 2013.

PCN (Process of Black Community) er et afro-colombiansk nettverk med mer enn 100 lokale organisasjoner og bygdekomiteer. PCN spiller en sentral rolle i arbeidet med lovverket som skal beskytte afro-colombianernes tradisjonelle territorier, kulturelle identitet og sivile rettigheter. PCN tilhører massebevegelsen Peoples Congress, og har vært NFs partner siden 2013.

CNA (National Agrarian Coordinator) er et nasjonalt nettverk med 48 lokale og regionale småbrukerorganisasjoner. De jobber for en jordbruksreform og bedre matsuverenitet. CNA er tilknyttet massebevegelsen Peoples Congress, og har vært NFs partner siden 2016.

PC (People's Congress) er en nasjonal paraplyorganisasjon som inkluderer mer enn 400 kvinne-, afro-colombianske-, bonde- og fagforeningsorganisasjoner. PC jobber for et mer inkluderende og mangfoldig sivilsamfunn. PC er både en av massebevegelesene og en paraplyorganisasjon, og har vært NFs partner siden 2012.

ONIC (National Indigenous Organisation of Colombia) er en paraplyorganisasjon som representerer 800 000 mennesker fra 102 urfolksgrupper organisert i 44 organisasjoner. Halvparten av medlemmene er kvinner. ONIC arbeider for å styrke medlemsorganisasjonen, gi politisk opplæring og påvirke lover og politiske utspill for urfolket. ONIC er både en av de tre massebevegelesene og en paraplyorganisasjon, og har vært NFs partner siden 2004.

FAKTA OM COLOMBIA

Styreform: **Republikk**

Hovedstad: **Bogotá**

Offisielt språk: **Spansk**

Flateinnhold: **1 138 910 km² (Norge: 385 000 km²)**

Folketall: **48,2 millioner (hvorav 1,4 millioner er urfolk)**

Religion: **Katolikker (79 %), protestanter (16 %), andre (5 %)**

BNP pr. innbygger: **14 400 USD (Norge: 72 100 USD)**

Gjennomsnittsalder: **30 år (Norge: 39,34 år)**

Forventet levealder: **76 år (Norge: 82 år)**

Fødselsrate: **15,8 pr. 1000 (Norge: 12,2)**

Kilde: CIA World Factbook

Takk for god og informativ statusrapport om arbeidet NJF støtter gjennom samarbeidsavtalen med Norad. Den systematiske beskrivelsen av de fem landsdekkende organisasjonene gir oversikt og forståelse. Minerydding er konkret og viktig for bevegelsesfrihet og trygghet. Demokratibygging er en oppgave som gir oss mulighet til å bidra med kunnskap fra arbeidsliv og partssamarbeid. Sist, men ikke minst, vil jeg uttrykke gleden av å kunne støtte opp om skoloring og kunnskapsoverføring som er viktig i arbeidet for at urfolk, bønder og kvinner skal bli hørt og få en stemme i den pågående fredsprosessen i Colombia.

Jane B. Sæthre, forbundsleder

BESTILL ET ENGASJERENDE FOREDRAG

Våre to ambassadører Eystein Leirheim og Anita Lie kommer gjerne til deg for å fortelle hvordan NJF og Norsk Folkehjelp sammen bidrar til fredsbygging og arbeider for et mer rettferdig Colombia.

Kontaktinformasjon:

Anita Lie, tlf. 930 38 420, Anitalie@gmail.com

Eystein Leirheim, tlf. 908 27 742, Eystein.Leirheim@banenor.no

GI DITT BIDRAG

NJF har sin egen innsamlingsaksjon for Colombia, og organisasjonsleddene oppfordres til å bidra økonomisk her: <https://minaksjon.folkehjelp.no/norsk-folkehjelp/3-3970>

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt: NJF v/Jane B. Sæthre, tlf.: 908 78 583, e-post: jane.sethre@njf.no eller Norsk Folkehjelp v/Are Stranden, tlf.: 911 33 226, e-post: arest@npaid.org

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp
Norsk Folkehjelp
PB 8844 Youngstorget
0028 OSLO. Tlf.: 22 03 77 00
www.folkehjelp.no